

ACC. N:R M. 15550:1-10.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Agda Olsson, Limhamn*  
Härad: *Osie* Berättare: *olika personer; se uppt. bla-*  
Socken: *Hejlsjö (Tillhör nu -* Berättarens yrke: *den bakåta!*  
*Limhamn) (meru Helmsö stad)*  
Uppteckningsår: *1962* Född år ..... i .....

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

*När grammatiken kom. s. 1-10.  
(bif. papperulle till fonografullen.)*

*N. No. 177*

*24/10-62*

När Grammafoner Kom

Spjälkista 177

NU 177

Grammofon med stor kraft

1. Vid 10 års ålder, eller omkring år 1910.
2. Min farbror, ursäkaren Johan Karihessen, Limhamn och en annan släkting, fyrraktare Edvard Linn " " denna hade säkerligen köpt sin grammofon av Karihessen.  
Omkring 1916 var det rätt vanligt med grammofon i f. h. h. vi hade ingen, men många av våra bekanta hade grammofon.  
Fans grafen såg jag först på 1950-talet hos Ranzalim, på Limhamn. (Se ett omslagföremål.)
3. Grammofonmusik förekom ibland på idrottsbaser och gymnastikfester, då i slutet av 1910-talet.  
I h. h. f. h. att man hade en grammofon med skivor. För att ha den till dansmusik vid festlighet.

förhållning  
3.

Fansgrafens utseende

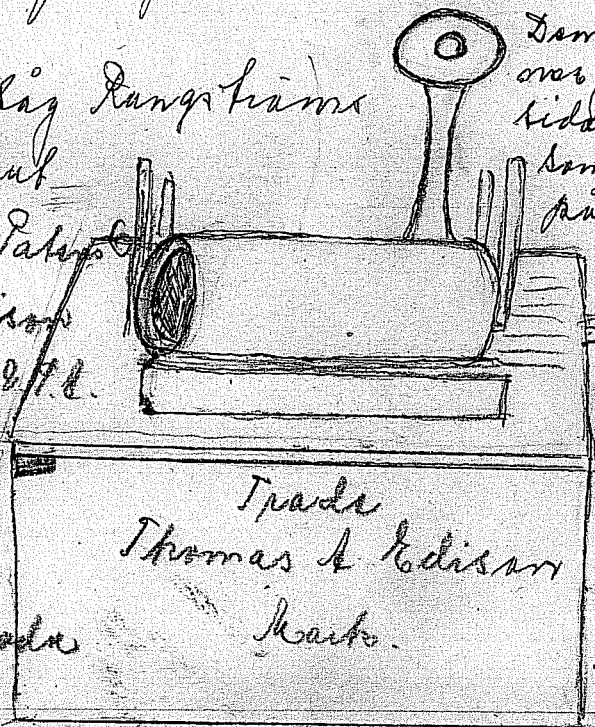
Frahen Clara Rangström berättar: Å 1900 fick familjen Rangström en fansgraf i gåva från en släkting, skräddaren Anders Andersson född i Kårebygd, men utflyttad till Seattle i Amerika. Denna fansgraf kunde även åsätta säng och del som familjen spelat in. "Se beskrivning under punkt 4." Skamkare Rangström som var frälsningspöddat lag sin fansgraf med till Frälsningsarmén och spelade in möten. Fru <sup>Matilda</sup> Rangström har njungit in flera sängar på denna fansgraf. Då Frälsningsarmén hade baserat fick man låna denna av Rangström och det blev en liten attraktion att få lysna på detta spelverk. Det kostade 10 öre pr. person att få lysna på en rulle. Man sett 5 eller 6 personer vid ett tillfälle <sup>med</sup> fansgrafen och från

3. denna utgjick lika många gummitlangor, som  
i yppersta änden var delad i två mindre slangor,  
som slutade med en liten grej. Dessa skulle man  
sätta in, en i vardera öret. — Det blev stor för-  
ljusning för lyssnarna och bra inkomst för besaren.

Hörslangor

4. Så här såg Röntgenstrå-  
lappografen ut.

Inviden Thos. Edison  
Thomas A. Edison  
Mt. Orange N. J. U.S.A.



Denna grej fällde man  
över på kullen på ena  
sidan var fäst diamanten  
som upptog ljudet och  
på andra hörslangarna.

Längre fram i tiden  
skapade Röntgenstrå-  
lappografen en hatt

som skulle smälta  
slangarna, vilka hade  
satt i pännor,  
men hatten fungerade  
ej på bra, som hörslangarna.

For Use Only  
In the United  
States and Canada

Trade  
Thomas A. Edison  
Mark.

han skyddade lappografen med ett tjällock med sammanhängande  
som låg



4. Musikrullarna var mycket kända för damm och  
stäps. Under pågående musik fick man ofta bästa  
skulle om en fin pensel. Rullarna förvarades  
i pappersullar "se om följande prov". Vid egna inspel.  
ningas skulle först en kanna skrivas på musikrullen.  
Jag fick denna pappersulle av frk. Rangström som  
jag lämnade Folklivsarkivet och den kan kanske ge  
en mera klar bild än vad jag kan ge.

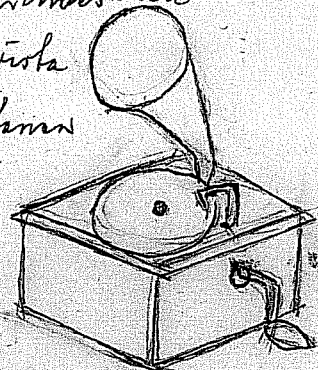
Kärhet på fonografen är som jag beskrivat det.  
och ej på snett som på ett band som bildas  
visas. Trallen hjälper Rangström i Lening man föred  
afte många är, att få mig som passade riktigt  
gick ej helt bra.

5. Notiser på Fonograf: "Därja skåden är."  
"Frälningssången", "Frälningssången", "Lättsjälarna Ländig"

se bif.  
rulle

5 Engelska sånger och musik  
Melodier på grammofoon:

En minnesbild  
av den första  
grammofonen



Ljusguld  
akt.

stiftlåda



Tills:

Fredman har både  
en barraras.  
Som firarjilltas spurg  
en sång.

Martha: Tomar av ett folks som blott,  
Den svenska Nord är rätt Fädersland  
Alle Kamerader

Opertur: Glada Ankan  
Carnwilles klackso.

Tarus: Lomawellers.  
Kom ledalfira, kom ledalfira

Julpostparti

Jag tror ett julskivan var den  
första jag köpte för 52 år sen.  
Den var smyckad av både barn och  
vuxna. Den firade både hel. sång  
och musik på den skivan.

5.

Fräken Selma Björk mörns melodier från en  
grammofonmusik som spelades i hennes hem,  
följande "Kubb o. Klubb", "Kom och kom", "Från gamla  
glada tider: bl. andra Tapia Jansson, Amanda Lundborn m.fl.  
"Kom och läs", "Var påda dag i dag", "Vi gås ombord  
på Maria Albertina", "Tertamen av Edvard Färnström,  
"Fyraklarvals", "Lappelinarevals", "Egenarekådet",  
"Lilla kinnosa", "Fronans kavaljerer", "Tunga, säg  
får jag ringa", "Lans kring julgranen", "Julpatpar-  
ner", "Musik från Hawaii", "Engelsk språkstans."

Dessa skivor och en del till finns i fräken  
Björks ägo, men på grund av flyttning äro de nersparkade  
och vi kan ej uppge, artisterna eller etiketten och  
skivans märke.

~~Handskrivet~~ Konstruktörernas skick

ACC. N:R M. 15550:7.

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

6. Förutom medföljande press, fanns en annan kulle,  
som jag tror var den äldsta, mycket sliten och  
olydlig att tala. Den del av skicket som jag ut  
så här: Amerikanska kullen konstruktörernas

Edison  
Records  
Echo Mel Ows  
The World

Made at the  
Edison Laboratory  
Orange N. J.

Det är tydligt att  
även i Sverige kunde  
man få höra fonografkullen.  
Få kullen och skick  
så här:

Original - Kullen  
Färdigjorden Tänd

9e sidan

Handskrivet

Handskrivet

Handskrivet



De svenska musikkonstnärarnas stiftelse här anskrivit

6. Svenska lagar i Skandinavien

And. Thog

Göteborg. Kasarngat. 17.

Lärare

Konstnärligt

insjungen och inspelade

stycken med hägt (starkt)

gande piano eller

Orkester - ackompanje-

ment

Orkestermusik.

Operor, polpica-  
ris. Marscher

Dansmusik

Folkspel

med piano och  
orkester ackomp.

Svenska urval

Denna anskrivna föregraf med rullar  
äro av fröken Clara Rönquist

etiketten på svenska grammofonskivor  
omkring jag endast bilden av en "hund som lyssnar"  
på en grammofon med stor hatt".

7. Kawaiimusik, tyvärr kan jag ej uppge varmt  
på sångare och artister, då de var omringade  
av grammofonmusik, kommit från 1910, då jag  
var 10 år. Men jag minns att vi hade en bondkomiker  
som hette "Goran från Kyllis". Limbarns hörde  
då till Kyllis församling. Om jag minns rätt  
sjöng han in en skiva, som minna stäplingar  
hörde.

Jag var ej på intresserad av grammofon-  
musik, som jag tyckte var skrällig. Jag ville  
själv lära spela och det blev först gitarr och  
dånger från piano.

Men framåt 1930, konstade något tidigare, blev  
Kawaiimusiken igenom på grammofonplattor och  
dessa var mycket smickliga av många människor.

8.

En kvällen år 1920, jag var då 20 år, besökte jag i sällskap med en vägen en äldre man en liten kaffeplatz. Bofes en gammal gäst. Vi in i platsen enda kaffi, ett litet litet rum med ett bord och två stolar och i hörnet ett spelbord. Vi hade tänkt oss en stula romantisk stund för oss själva vid kaffet. Men den kvinnliga kaffiinnnehavaren hade en annan tanke. Hon kom in med en gammal man med den största hatt jag sett, satte den i gång och vilken skicklig musiker. Den fyllde rummet, ett vi ej höjde varann, och inget av oss nämnde stänga av den. Det var ju naturligt av henne. — På olika meningar hade man om "skvalmusik" 1920.

Jag kan ännu se humorn över den bilden i det lilla kaféet, på den lilla platsen:

**IF IT IS  
A COLUMBIA  
RECORD  
IT IS GOOD**

**C**OLUMBIA Records are beyond competition either in quality or in price. We confidently invite all users of TALKING MACHINES to make trial of our Records in comparison with others.  
Write for Latest List.

**Band and Orchestral Selections.**  
**Vocal and Instrumental Solos.**  
**Operatic Selections, Stories and Monologues by clever Comedians.**  
**All of the Latest Popular Songs.**

**TALKING MACHINE RECORD  
SELECTION**

**PATENTED  
MAY 4<sup>th</sup>  
1886.**

*Billy Sharden in  
Dary*

**COLUMBIA  
PHONOGRAPH  
Co.**



**MAKERS OF  
THE FAMOUS  
COLUMBIA RECORDS**

**WRITE FOR LATEST LIST**

**NEW YORK, 1155, 1157, 1159 Broadway**  
**PARIS, 34 Boulevard des Italiens.**  
**CHICAGO, 211 State St.**  
**ST. LOUIS, 720-722 Olive St.**  
**PHILADELPHIA, 1032 Chesnut St.**  
**WASHINGTON, 919 Pennsylvania Ave.**  
**BALTIMORE, 110 E. Baltimore St.**  
**BUFFALO, 313 Main St.**

**50 cts EACH \$5<sup>00</sup> a Doz**

PRICE BROS & CO. N.Y. A. 15.31

*6.*

"Bära Thärdan Lov"

Så hette Sängen som fru Beata Rangsström  
Sjög om och som förvarades i denna kulle

FOLKLIVSARKIVET  
Inst. för folklivsforsk-  
ning vid Lunds universitet

bif. M. 15550.

Uppskriften  
lyder: Thärdan Lov